

Notat om Kammeradvokats bistand som kurator

1. FORMÅL, BAGGRUND OG AFGRÆNSNING

Dette notat har til formål at beskrive baggrunden for Gældsstyrelsens anvendelse af advokater fra Poul Schmith/Kammeradvokaten som kuratorer i konkursager, hvor det offentlige har særlige interesser.

Efter samme regler, som gælder for andre kreditorer, har Gældsstyrelsen i nogle tilfælde indflydelse på, hvem skifteretten udpeger som kurator. Gældsstyrelsen har i den forbindelse etableret et landsdækkende panel for advokater, som har erfaring i forbindelse med konkursbehandling, og som af Gældsstyrelsen bringes i forslag som kuratorer i forbindelse med afsigelse af konkursdekret i sager, hvor det er Gældsstyrelsen, som har indgivet konkursbegæring. Gældsstyrelsen har i den forbindelse for hovedparten af sådanne sager etableret et advokatpanel, jf. nærmere herom nedenfor under punkt 2. Panelordningen omtales ikke nærmere i dette notat, der alene omhandler de særlige sager, hvor Kammeradvokaten yder inddrivelsesmæssig bistand og/eller udpeges som kurator.

Kammeradvokaten yder inden for rammerne af Kammeradvokataftalen bistand til Skatteforvaltningen på en række områder, herunder f.eks. i sager om udbud og indkøb, ansættelsesretlige tvister og sager om andre kontraktuelle spørgsmål. De største sagsområder for Kammeradvokatens bistand til Skatteforvaltningen er dog, dels sager om domstolsprøvelse vedrørende Skattestyrelsens afgørelser om fastsættelse af skatter og afgifter, dels sager om inddrivelse, herunder sager om arrest, komplicerede og særlige sager på konkursområdet og sager om tvister vedrørende gyldigheden af Gældsstyrelsens inddrivelsesskridt.

Kuratorhverv er ikke omfattet af Kammeradvokataftalen, da en kurator udpeges af skifteretten enten efter rådføring med eller afstemning mellem boets kreditorer. Vederlaget til en kurator fastsættes af skifteretten og betales af boets midler. Der etableres altså ikke i forbindelse med varetagelsen af kuratorhverv noget direkte aftaleforhold mellem kreditorerne og en kurator¹.

¹ Dog sker det ofte, at en eller flere kreditorer må stille en særskilt økonomisk sikkerhed for kurators honorar særligt i sager, hvor kreditorerne lider betydelige tab, men hvor der på konkurstidspunktet ikke umiddelbart er realiserbare aktiver i boet. Dette sker ved en direkte aftale mellem kreditor og boet, men kurators vederlag fastsættes forsat af skifteretten.

Selvom kuratorhverv ikke er omfattet af Kammeradvokataftalen, har hvervet i visse sager afgørende betydning for Skatteforvaltningen, da varetagelsen af hvervet har direkte sammenhæng med Skatteforvaltningens interesser i det samlede forløb i sagerne fra kontrol, henover ligning og til effektiv inddrivelse og præventive tiltag. Tilsvarende er der ofte i disse sager tale om sammenhæng til et typisk større antal af andre lignende sager eller tværgående spørgsmål af betydning for Skatteforvaltningen.

2. GÆLDSSTYRELSENS INDFLYDELSE PÅ UDPEGNING AF EN KURATOR

Gældsstyrelsen varetager som restanceinddrivelsesmyndighed inddrivelse af det offentlige fordringer i henhold til reglerne i Gældsinddrivelsesloven. I forhold til borgeres og virksomheders konkurs omfatter dette både sager, hvor initiativet til en konkurs hidrører fra en anden kreditor eller skyldneren selv, og sager, hvor Gældsstyrelsen som kreditor indgiver konkursbegæring.

Det samlede årlige antal konkurser udgør i niveau 7.000 på landsplan. Det må formodes, at det offentlige, her primært Skatteforvaltningen, er en større eller mindre kreditor i stort set samtlige disse sager.

Cirka 90% af de sager, hvor Gældsstyrelsen indgiver konkursbegæring, fordeles efter tur imellem deltagerne på det etablerede advokatpanel. Gældsstyrelsen beslutter i en nogle tilfælde at fravige panelordningen og i stedet pege på en advokat fra Kammeradvokaten som kurator. Vi er bekendt med, at Gældsstyrelsen i 2020 har oplyst til Konkurrencestyrelsen, at Gældsstyrelsen i perioden fra maj 2019 til april 2020 indgav ca. 1.100 konkursbegæring, hvoraf styrelsen i ca. 50 sager fraveg advokatpanelets ”efter tur-ordning” og pegede på en advokat fra Kammeradvokaten som følge af sagens særlige karakter. Det vil sige, at styrelsen i den anførte periode fraveg advokatpanelet i maksimalt ca. 4,5% af de sager, hvor Gældsstyrelsen indgav konkursbegæring. Ud af det samlede antal konkurssager er der tale om ca. 1%.

3. FRAVIGELSE AF GÆLDSSTYRELSENS PANELORDNING

Som beskrevet ovenfor, fraviger Gældsstyrelsen ud fra en konkret vurdering panelordningen og peger på en advokat fra Kammeradvokaten som kurator, når der foreligger særlige forhold, som medfører, at dette skønnes at være hensigtsmæssigt.

Vi har forstået, at fravigelse af panelordningen altid sker ud fra en konkret helhedsvurdering. I denne vurdering indgår en række hensyn, hvoraf de væsentligste kan inddeles i følgende overordnede kategorier:

- a) Hensynet til sammenhængen mellem konkurssagen og Kammeradvokatens øvrige rådgivning til Skatteforvaltningen, dels om fastlæggelse af skatte- og afgiftskravene, dels opkrævning og inddrivelse heraf, jf. nedenfor, afsnit 3.1
- b) Hensynet til retssikkerhed og ensartethed i behandlingen af sager, hvor konkursen indtræder på baggrund af skatte- og afgiftskrav, jf. nedenfor, afsnit 3.2
- c) Habilitetsmæssige hensyn og ”kundeforspektivet”, jf. nedenfor, afsnit 3.3

3.1 Sammenhængen mellem konkurssagen og Kammeradvokatens rådgivning

Et af de forhold, som indgår i Gældsstyrelsens vurdering af, om panelordningen skal fraviges, er, om kuratorhvervet ligger i forlængelse af eller har sammenhæng med rådgivning, som Kammeradvokaten har ydet eller aktuelt yder om varetagelse af statens kreditorposition forud for en konkurs. Ofte har flere sager i samme kompleks eller projekt en sådan sammenhæng, at konkursbehandling bedst kan varetages af advokater fra samme firma, herunder også af effektivitets- og ressourcehensyn.

I sager af ovennævnte karakter rådgiver Kammeradvokaten blandt andet om iværksættelse af inddrivelseskridt til afværgelse af tab, herunder om skatte- eller afgiftskravets klarhed i tilfælde, hvor dette på trods af den fortsatte tvist om kravets berettigelse skal danne grundlag for afsigelse af konkursdekret eller for rejsning af erstatnings-, berigelses- eller tilbagesøgningskrav over for tredjemand. Dette medfører, at der i vidt omfang er behov for tværgående og helhedsorienteret rådgivning, hvor såvel materielle skatte- og afgiftsspørgsmål samt varetagelse af retssager herom som inddrivelses- og erstatningsretlige spørgsmål skal indtænkes.

Den ovenfor nævnte tværgående og helhedsorienterede rådgivning vil være særdeles vanskelig at opnå, hvis Skatteministeriets og Skatteforvaltningens interesser skulle varetages af forskellige advokater på henholdsvis retssagsområdet (i forhold til materielle skattespørgsmål) og på området for varetagelse af statens kreditorposition. En sådan opdeling vil således medføre risiko for, at statens kreditorposition ikke varetages på optimal vis, herunder pga. ikke identificerede habilitetsspørgsmål, hvor de senere år har budt på eksempler såsom Bech-Bruun i udbyttesagskomplekset eller Gorrissen Federspiel i Nordic Waste-sagen for blot at nævne nogle få.

Endelig illustrerer den nylige omtale af advokat Nicolai Dyhr og Advokatfirmaet Horten, at Gældsstyrelsen ikke kan tage for givet, at selv større advokatkontorer vil foretage en konkursbehandling, der varetager Skatteforvaltningens interesser.

Disse forhold kan oplagt medføre tab af skatte- og afgiftsprovenu.

3.2 Retssikkerhed og ensartethed i behandlingen af sager

Et andet af de hensyn, som indgår i Gældsstyrelsens vurdering af, om panelordningen skal fraviges, er hensynet til borgere og virksomheders retssikkerhed og hensynet til ensartethed i behandlingen af Skatteforvaltningens sager.

En lang række af de sager, som Gældsstyrelsen behandler, angår skatte- og afgiftskrav, som er omtvistede eller bliver omtvistede i forbindelse med inddrivelsen – det vil sige sager, hvor de berørte borgere og virksomheder ikke er enige i skylden eller i væsentlige dele af denne.

Området præges af krydsende hensyn, hvor hensynet til borgerens adgang til klagebehandling og domstolsprøvelse står over for hensynet til det offentlige økonomiske interesser i sikring af skatte- og afgiftsprovenuet.

Sagerne er ofte kendetegnet ved, at Skatteforvaltningen agerer i ”kantstillede” situationer, hvor retssikkerhedsmæssige hensyn, f.eks. hensynet til ensartet og gennemsigtig sagsbehandling, forudsigelighed i retsanvendelsen og muligheden for klage- og domstolsprøvelse står over for hensynet til sikring af skatte- og afgiftsprovenuet samt forebyggelse og bekæmpelse af svigrelaterede aktiviteter.

3.3 Habilitet og kundeperspektivet

Som beskrevet indledningsvist bygger konkursloven på et princip om, at forskellige kreditorgrupper med potentielt modstående interesser kan være ”repræsenteret” i et kuratel. Heri ligger også en anerkendelse af, at kuratorer ofte skal tage stilling til vanskelige eller skønsprægede spørgsmål, hvor også kreditormassens holdning til bobehandlingens forløb kan have indflydelse på de beslutninger, som en kurator skal træffe.

Det er derfor også almindeligt, at større kreditorer eller grupper af kreditorer aktivt forsøger at udøve indflydelse på valg af kurator, herunder med henblik på at sikre at den valgte kurator har særligt blik for de ønsker, som den pågældende kreditor/gruppe af kreditorer måtte have til boets behandling. Ofte består der i de sager, hvor Gældsstyrelsen er kreditor, aktuelle eller latente interessemodsætninger i forhold til andre kreditorer, herunder f.eks. kreditorer i den finansielle sektor, leverandører

eller aktionærer² med krav i boet. Disse kreditorer er ikke som staten tvangskreditorer. De har ofte pantesikkerheder, f.eks. virksomhedspant, og de har desuden ofte i perioden op til et økonomisk sammenbrud haft tæt dialog med virksomheden om eller endda indflydelse på de beslutninger, som virksomhedens ledelse har truffet, og de har ofte inden konkursen haft mulighed for at medvirke til dispositioner, der har forringet det offentlige kreditorposition. Dette medfører, at staten som tvangskreditor ofte ikke har sammenfaldende interesser med disse andre grupper af kreditorer.

I andre tilfælde har kapitalejerne og ledelsen i fællesskab disponeret til skade for Skatteforvaltningen, uanset om dette er sket til fordel for andre kreditorer eller interesser forbundet med den tidligere ejerkreds. Som et nyligt eksempel på varetagelse af andre interesser end Gældsstyrelsens kreditorinteresse kan peges på Advokatfirmaet Hortens og advokat Nicolai Dyhrs ageren i dokumentaren "Den sorte svane", <https://nyheder.tv2.dk/krimi/2024-05-15-topadvokat-fanget-paa-skjult-kamera-lovede-at-daekke-over-fakturafabrik-og-opfordrede-til-sel-skabssvindet>.

Endvidere består der som beskrevet ovenfor ofte en nær sammenhæng mellem på den ene side en tvist med Skatteforvaltningen om et skatte- eller afgiftskrav, og på den anden side årsagen til at konkursen er indtrådt. Dette gør det som beskrevet ovenfor påkrævet at sikre, at der er en tæt koordinering mellem behandlingen af den skattefaglige tvist og konkursen og de hermed forbundne tvister. Svagheder og styrker i det offentlige retsposition skal åbent analyseres og drøftes mellem advokater med forskellige kompetencer for bedst muligt at kunne vurdere, hvilke skridt der skal foretages og i hvilken rækkefølge. Dette vil ikke kunne realiseres, hvis Skatteforvaltningen i sådanne

Det skal i forhold til habilitet og kundeperspektivet fremhæves, at en væsentlig del af de øvrige advokatkontorer ofte har et fastere klientforhold til andre kreditorer eller til skyldneren, der hverken konkret eller generelt har sammenfaldende interesser med Gældsstyrelsen som repræsentant for de offentlige kreditorer. Hertil kommer, at disse kontorer uden undtagelse har store skatteafdelinger, der mere generelt rådgiver borgere og virksomheder om skat og andre afgifter og dermed ikke nødvendigvis generelt varetager Skatteforvaltningens interesser.

Det kan derfor være problematisk, navnlig i sager med væsentlige offentlige kreditorinteresser, at give disse advokater opgaven at varetage også Gældsstyrelsens interesser, herunder kuratorhvervet. Tilsvarende kan det være problematisk at give sådanne advokater indsigt i f.eks. Skatteforvaltningens mere strategiske overvejelser i sådanne sager, da denne indsigt vil kunne misbruges i andre sager, hvor det pågældende advokatkontor repræsenterer andre klienter, der i forhold til Skatteforvaltningen har modstående interesser.

---

² Som eksempel på aktionærinteresser kan nævnes sagen om Nordic Waste, hvor koncernens ejere via en kreditorposition fra et koncerninternt selskab forsøgte at sikre, at staten ikke fik indflydelse på kuratorvalget, selvom det var oplagt, at staten netop ønskede at udpege en kurator med henblik på at sikre en afdækning af koncernmæssige hæftelses- og ansvarsforhold. I stedet søgte ejerne at sikre, at en advokat fra Gorrissen Federspiel blev udpeget som kurator. Den koncern, som ejede Nordic Waste på konkurstidspunktet, er nævnt som "Key Client" hos Gorrissen Federspiel i forbindelse med firmaets ratings hos største rating-bureauer. Det er oplagt, at staten ikke kunne være tjent med, at en ansvarsundersøgelse i forhold til koncernen skulle gennemføres af en advokat fra Gorrissen Federspiel.

særlige sager anvendte et advokatkontor til skattesagen og et andet til inddrivelsessagerne inklusive kuratorhvervet.

Det er af de ovenfor anførte grunde naturligt, at det offentlige ofte peger på sin faste advokatforbindelse som kurator i sager, hvor der er betydelige offentlige interesser på spil, og hvor andre kreditorgruppers modstående interesser ofte gør det relevant, at det offentlige søger indflydelse på konkursbehandlingen.

4. ØVRIGE HENSYN

Det er væsentligt at understrege, at de ovenfor i afsnit 3.1-3.3 anførte hensyn ikke nødvendigvis er udtømmende, og at der efter vores forståelse også indgår andre elementer i Gældsstyrelsens vurdering af, om der i en konkret sag skal ske fravigelse af panelordningen.